

IVLIVS FELTRI

VS DE RVVERE MISERA 10

TIONE DIVINA EPISCOPVS PRAE- 10

nestinus, Archiepus Rauenn. S. R. E. Card. Vrbin Almæ Lauretanæ Domus Protector, & Gubernator,

Eiusdem Almæ Domus Locumtenenti nostro Archipresbitero, alijsq; dignitatibus Canonicis, Mansionarijs, Clericis, & reliquis Ministris salutem in Domino sempiternam.

Bibl. Secr. Coll. Rom. Soc. Jesu

Anconæ per Astulphu dê Grandis Veron. 1576.

VAMVIS Omnipotenti Deo, eiusq; Matri Gloriosissimæ vbiq; locorum quodcũq; pij famulatus obsequiũ ab omnibus sit impẽdendum; præcipue tamẽ in Augustissima Lauretana Domo, cuius vel parietes ipsi deuotionem, ac religionem redolere videntur, id fieri debet: excellentioriq; modo ab his, qui sese illius seruitio mancipa-runt: quippe qui diuina inibi mysteria, vel assidue tractantes, vel quouis alio munere fungentes Ecclesiasticæ disciplinæ studio, morum grauitate, ac vitæ honestate longe alios præcellere debeant. Quamobrem quo facilius, & plenius vnusquisq; vestrum eò attingere posit, sciatq; quid sibi potissimum sit agẽdum, quiduè prætermittendum; vt à vobis eiusmodi seruitus exhibeatur, quæ tanti loci dignitatem, & sanctitatem maxime deceat: Nos, qui illius regimen, licet immeriti, disponente Domino, ab Apostolica Sede dudum accepimus; tantum nostræ salutis monumentum veluti sacrosanctas Christi Domini, eiusq; Virginis Matris reliquias dignè, quantum in nobis est, asseruari, ac in omnibus rectè gubernari enixè curantes, prospiciẽtesq; id in primis ab ipsarum legum, loco, & tempori aptarum editione, & obseruan

tia pendere, ad Constitutiones tum veteres, præsertim Fe. mem. Illustrißimi Cardinalis Carpensis prudenter alioquin traditas, pro rerum, & temporum conditione reformandas, vel moderãdas, tum nouas ex his, quæ vel à Sacro Tridentino Concilio decreta sunt ad rem facientia, vel aliunde pro felici huius Almæ Domus regimine sumpsimus promulgandas, animum adiecimus: ac annuẽte Deo eiusq; Genitrice semper Virgine Maria, opus in quatuor partes diuisum, in quarum prima de ipsius Almæ Domus Ministris, in secunda de eorum electione, in tertia de his, quæ ad Diuinum cultum, in quarta, & vltima de his quæ ad vitæ honestatem pertinent, & absoluimus; & vobis proponendum, ac dirigendum meritò duximus. Illud itaq; alacri animo suscipite, & quæcunq; in eo statuta sunt, anterioribus omnino postpositis, & abrogatis re ipsa perficite: Vosq; omnes ita religiosos ostendite; vt tãto loco, & obsequio non indigni nempe videamini; confluentiumq; hominum deuotio, ne dum nullatenus minuatur, vel potius quotidie magis amplificetur, & augeatur. Quod reliquum est; in Domino valete: & preces ad Deum, ipsamq; Virginem Beatißimam pro nobis iugiter effundite. Dat.

PRIMA PARS CONSTITVtionum, de Ministris Almæ Domus.

T In ædificijs construendis præter eos fabros, qui particularia officia exercent, necesse est Architectum esse aliquem, qui totius ædificij curam gerat; quiq; reliquorum officia pro suo arbitratu emendet, dirigat, & vndequaq; perficiat: sic etiam in hac sacrosancta Domo præter eos, qui particularia munia subeunt, vnus aliquis esse debet, qui non modo familiæ vniuersæ gubernaculum teneat; verum etiam spiritualium, & temporalium rerum omnium curam, & superintendentiam habeat: qui hunc sibi finem constituat; vt bene gubernetur, conseruetur, & augeatur quicquid ad huius sanctæ Domus emolumentum, ornatum, & religionem pertinet. Hic autem erit is, qui vices nostras pro tempore regeret; cui tanq; nobis ipsis omnes obedientiam, amorem, & reuerentiam summo studio deferant; vt ipsorum obsequio, & beneuolentia incitatus libentius, ac facilius totius gubernatic-

nis onus ſuſtineat. Is autem ſe talem exhibeat; vt ab ipſo tanq; ſpeculo in alto dignitatis gradu conſtituto, reliqui omnes virtutum, & totius ſanctitatis exempla deſumant: Nouerit etiam ſeueritatem ſuo tempore, & loco cum benignitate miſcere: In erratis, delictiſuè, quibus pro eius arbitrio erunt pœnæ iniungendæ, ſummariè, ſimpliciter, & de plano, cum ei opportunum videbitur, procedat: Errores verò, qui inter canendum, legendumuè in Choro contigerint, ipſe, ſi aderit, eoq; abſente dignior de Capitulo corrigat. Curet præterea duas affigi tabulas, vnam quidem, in qua contineatur ſeries feſtorum mobilium, ac aliorum dierum, quibus ſolemnia ſunt peragenda tàm pro diurnis, quàm nocturnis Officijs, & Miſsis celebrandis, alteram verò in quam benefactores huius Almæ Eccleſiæ tàm viui, quàm defuncti referantur: pro quibus in ſacrificijs Miſſæ inſeratur oratio. Omnipotens ſempiterne Deus, qui viuorum Dominaris. Singulis quoq; menſibus duas Miſſas cantari vnam pro benefactoribus, viuis, alteram pro defunctis cum reſponſorijs, quæ

adhibentur indie Commemorationis omnium defunctorum. Seruari præterea Decretum Sanctißimi Domini Nostri, vt tertio quoq; mense duæ Missæ cantentur, tàm pro his, qui in superiori tempore quàm, qui in posterum eleemosynas ad Missas pro ipsorum voto celebrandas sunt elargiti, vel elargientur in posterum. quapropter iuxta decreti formam sunt præmonendi, qui ad hunc finem eleemosynas porrigunt: cuius quidem decreti exemplum in tabula vulgari idiomate conscriptum in conspicuo loco teneri debeat; nec minori cura satagat Gubernator, seu Locumtenens, vt Confessarij ad audiendas confeßiones expositi bene perspectam casuum conscientiæ rationem habeant; & ne potestatem, quam non habent, exerceant. Omnes bullam in Cœna Domini in publico loco affixam perlegere, & intelligere teneantur. Beneq; animaduertat Gubernator tantum onus sibi impositum, vt omnium officialium curam sit redditurus: Idcirco vigilanti solicitudine, & prudenti discretione, quid vnusquisq; in suo officio exequatur, crebrò animaduertat: atq;, vt id fa-

cilius exequi valeat, præcipuorum officialium partes, atq; omnium cathalogus inferius subijcietur.

CAPVT. II.

SINT autem in hac Alma Ecclesia tres Clericorum ordines, quo integrum Capitulum constituant, in primo quidem Archipresbiter, Archidiaconus, Præpositus, Decanus, & duodecim Canonici, in secundo duodecim Mansionarij, in postremo duodecim Clerici Chori nuncupati; ex quibus præter illum diuinum cultum, cuius superius meminimus, & ad quem omnes ex officio tenentur, aliqui quotannis ex singulis ordinibus ad varia munera pro Gubernatoris, seu Locumtenentis arbitrio assumentur; ne tot impensis in externis Ministris alendis hæc Sancta Domus grauetur; qui vt suis officijs probè, fungantur, diligenter erit curandum.

CAPVT. III.

TRES itaq; Capellæ Custodes constituantur, Canonicus, Mansionarius, & Clericus; qui per suas hebdomadas confluente præsertim populo, ab illius custodia non recedant. Reliqui verò, qui non erunt hebdomadarij, populo minore concurrente, diuinis aßistant; quòd si non interfuerint, pro non residentibus punctentur. Et cum hoc sit dignißimum inter omnia huius Ecclesiæ officia, summa puritate, & fidelitate illud exerceant. Curent præterea Custodes; vt tam sacer locus exteriori quoq; munditia, & ornatu semper èffulgeat; nec permittant quemq; ingredi eam sanctißimæ Capellæ partem, quæ est à tergo Altaris, sine Gubernatoris, seu Locumtenentis licentia, nisi spectatæ nobilitatis, magnæq; aucthoritatis homines fuerint, neq; Sacram Communionem in eadem Sanctißima Capella suscipere sine eiusdem licentia.

CAPVT. IIII.

TRES item erunt Sacristæ ex prædictis ordinibus similiter assumpti; ad quos quidem spectabit curare in primis; vt omnia ad Missæ sacrificium opportuna ea munditia, & puritate in sacrario conseruentur, quæ hanc Dei, & Beatæ Virginis Domum maxime deceant. Ecclesiæ sacramenta diligenter, & exactè ministrent: Peregrinum sacerdotem, & incognitum ad celebrandum absquè ordinarij licentia, & literis dimissorijs, ex Conc. Tridentino Decreto non admittant. Dent operam, vt Missæ votiuæ, & conuentuales quotidie celebrentur. Præterea, vt congruis horis iuxta temporum varietatem Diuinum officium peragatur: tamen ne processiones, & aliæ orationes consuetæ prætermittantur: & cum opus fuerit, campanæ pulsentur. Aduertant præterea diligenter, ne in sacrario confabulationes fiant, quæ sacerdotibus celebraturis molestiæ, vel impedimento esse poßint. Caueant à personarum acceptione; & præcipue ne posterius accedentes

celebrandi causa, eorum qui prius venerunt, locum (necessitate non cogente) praoccupare permittant; sed simpliciter, prout quisq; accesserit, cum caritate se praparet, & egrediatur: Curent etiam, vt Casula, Stola, & Manipulus sint vniformis coloris, atquè eius qui tempori conueniat iuxta Missalis noui rubricam tam in priuatis, quàm in sollemnibus sacris. Notent praterea, & diligenter quotidie scribant sacerdotum celebrantium nomina; referantquè Gubernatori, seu Locum tenenti, vtrum dignitates, Canonici, Mansionarij, & reliqui Clerici suo officio defuerint, vel non accedendo ad Ecclesiam, ac in eadem statis diebus celebrando, vel non persistendo in Pœnitentiaria, maxime cum peregrinorum frequentia id exigeret: & demum in omnibus fideles Dei Ministros se exhibeant.

CAPVT. V.

AD subleuandum verò tantum sacristarum onus, quattuor à Gubernatore eli-

gantur Clerici ſacris initiati, quibus victus ex communi Refectorio, habitatio in arce, ac merces duorum florenorum ſingulis menſibus vnicuiq; conſtituatur; peruigilent quoq; in iniuncto ſibi officio exequendo; præſertim vt ſummo mane ſurgentes, campanæ ſigno facto alios ad templum euocent. Non deſint etiam alij, qui ſacerdotibus ſacra facturis praſto eſſe, & inſeruire poßint, ad eum numerum, qui Gubernatori ipſi, vel Locum tenenti pro temporum qualitate opus fore videbitur.

CAPVT. VI.

TRES etiam, eo modo erunt punctatores, videlicet, Canonicus, Manſionarius, & Clericus, vt vnuſquiſq; eos, qui in quouis ordine defuerint, vel diuinis celebrandis, vel confeßionibus audiendis dietim punctet. Quod ſi vel conniuere, vel negligenter hoc obſeruare comprobati fuerint, ipſi quoque deficientium pœna mulctentur.

CAPVT. VII.

QVONIAM verò in cæremonijs maximam vim ad excitandam Religionem positam esse experimur; vt homines his adminiculis exterioribus ad rerum diuinarum meditationem extollantur; eligatur Magister ceremoniarum, qui vt suo officio probè fungatur, in diuinorum celebratione, optimè sit versatus, eique omnes in cœremonijs exactißime exequendis diligentißime obsequantur. Neq; aliud cœremoniarum genus obseruetur, præter id quo Capella Sanctißimi Domini Nostri vtitur, iuxta seriem Apostolicarum literarum quæ super hoc emanarunt, & in Archiuio asseruantur.

CAPVT. VIII.

CHORO autem præficiatur Magister, qui in Ecclesiastico cantu sit benè eruditus; eius officium id erit; vt, quæ in Ecclesia canenda, vel legenda sunt, præuideat, præparet, & proponat; quo promptius recitari, vel can-

tari poßint; Item alios in cantu præibit; vt dissonantiæ vitentur, Nec non curabit; vt tàm Antiphonæ quàm gradualia, & his similia concorditer, ac rectè cantentur: quo minus audientium aures offendantur. Ad eundemquè spectabit prout opportunum iudicauerit, voces depressas extollere, vel elatas deprimere, easq; pro suo arbitrio temperare. Idcirco omnes Chori Magistro in his, quæ eius partes erunt, obedire teneantur.

CAPVT. IX.

CONSTITVATVR præterea Musicæ Magister, qui non his tantum contentus legibus, quas Trident. Synod. Ecclesiæ Cantoribus præscripsit; ne inter canendum lasciuum, vel impurum aliquid misceretur, meminerit se in ea versari Ecclesia, quæ Angelicis vocibus in Christi Domini, eiusq; Virginis Matris laudibus resonuit. Ideo (cum commode fieri poßit) sit vir Musicæ artis peritißimus, atq; in Musicis rhythmis, & vocum modula-

tione diuinas laudes exornet; vt verba non penitus inuolui, aut implicari, ſed expreſſe proferri, & clarè intelligi ab omnibus queant.

CAPVT. X.

QVOD verò de cantu dictum eſt, idipſum de Organorum ſono ſtatuitur; vt tàm Organorum ſonus, quam vocum in illis modulatio eiusmodi ſit, quæ ad pietatem, & religionem audientes excitet, igitur præter organa non adhibeantur alia inſtrumentorum genera niſi ex cauſa aliud Gubernatori, ſeu Locumtenenti videretur.

CAPVT. XI.

AD hanc etiam familiam cum, & famuli dignitatum, & Canonicorum pertineant; præcipimus; vt illorum nemo recipiatur niſi Gubernatori præſentetur, ſeu Locumtenenti; qui diligenter proſpiciat; vt ſint iuuenes ætate idonei, honeſtatis amantes, & ab omni vitio-

rum labe alieni. Et cum ex huius Almæ Domus impensis sustententur præter illud modicum obsequium, quod suis dominis exhibent, inseruiant etiam statis temporibus mensæ multoquè magis altari, & cuicumq; sacra facienti, idcirco habitu clericali vtantur; & si qua in re deliquerint, grauiter puniantur. Caueant autem Canonici, ne sub prætextu docendi, vel alterius impensi officij, aliquid ab huiusmodi famulis directe, vel indirecte exigant, vel accipiant.

CAPVT. XII.

ET quoniam in tàm magna, & ampla Domo præter prædictos ministros, qui Diuino cultui sunt penitus addicti, multos alios constituere oportet; qui vel externis misericordiæ operibus, vel alijs quibuscumq; ministerijs præficiantur, ideo præcipimus; vt tàm prædicti officiales, quàm reliqui omnes in subiecto catalogo descripti, semper ob oculos habeant; se non mortalibus, sed Deo, eiusq; Genitrici suum obsequium exhibere; quod vt illis gratum, eiusq; salu-

tare futurum ſit, ſummopere cauere debent; ne vel auaritia, idolorum ſeruitus, vel impudicitia caſtitatis inimica, vel inteſtina diſcordia, quæ omnium malorum eſt origo, ſua eos labe inficiat, & deturpet, & quidem quod ad auaritiam, & cupiditatem pertinet; nouerint ſe Chriſti, atq; eius pauperum contrectare bona. Quare ſicut illi commendandi ſunt, qui ex officio, & caritate bona diſtribuunt, ita vehementer reprehendendi, & puniendi, qui vel ſibi iſthæc vſurpant; vel certe vbi, quando, & quibus non opus eſt, eadem largiuntur; vel quod deterius eſt, commiſſam ſibi ſubſtantiam ex negligenti cura, & nulla prorſus animaduerſione conſumi, & diſsipari permittunt.

CATALOGVS MINISTRORUM huius Almæ Domus.

Et primo eorum qui à Gubernatore, seu Locum tenente ex Capitulo quotannis eliguntur.

1 *Custodes Capellæ, Canonicus, Mansionarius, & Clericus.*

2 *Æditui, siue sacristæ, similiter, tres vt prædicti.*

3 *Punctatores in Choro, itidem tres.*

4 *Eleemosynarij, pariter tres.*

5 *Hospitalis præpositi Duo, Canonicus, & Mansionarius.*

6 *Architriclini, seu Scalchi tres eadem ratione, vt primi.*

7 *Dispensator, vel pœnariæ cellæ præfectus, vnus.*

8 *Credentiarius, vel Refectorij præfectus, vnus.*

9 *Rerum custos, seu salua robba, vnus.*

10 *Qui superiorum ædium partis curam gerit, vnus.*

Aliorum, qui non ſunt ex Capitulo, nec ita amouentur.

1 *Oeconomus, ſeu Magiſter Domus.*
2 *Supputator, ſeu Computiſta,*
3 *Cancellarius, & Archiuij cuſtos:*
4 *Prætor, ſiue Poteſtas.*
5 *Medicus Phyſicus.*
6 *Priores Hoſpitalis.*
7 *Architectus cum ſuis fabris.* (*Murarijs.* (*Lignarijs.* (*Ferrarijs.*
8 *Factores Duo.*
9 *Conſeruator Annonæ;*
10 *Diſpenſator.*
11 *Aromatarius.*
12 *Chirurgus.*
13 *Bombardarius.*
14 *Cellæ vinariæ Præfectus.*
15 *Equorum ſtabulo præfectus:*
16 *Cœrariæ officinæ curam gerentes duo.*
17 *Coquus.*

SECVNDA PARS CONSTITVTIONVM.

De admißione, & electione eorum, qui in huius Almæ Domus obsequium aßumuntur.

VONIAM ex his, quæ in superioribus statuimus, facile vnusquisq; intelliget, quanta morum grauitate, studiorum disciplina, & reliquis animi, corporisq; dotibus insignitos esse eos oportet, qui ad tantæ Virginis famulatum aßumuntur; idcirco qualitates eligendorum, modumq; eligendi, cum reliquis, quæ electionem consequuntur, breuiter decernemus.

CAPVT. I.

QVOD ad ætatem pertinet, cuius sacri Canones propter sacerdotalis officij dignitatem, magnam rationem habuerunt; Nemo ad dignitates, vel Canonicatus gradus, aßumatur, nisi trigesimum quintum annum exple-

uerit: Mansionarij verò, trigesimum attigerint. Clerici verò eius sint ætatis, quod ad subdiaconatus ordinem infra sex menses promoueri possint.

CAPVT. II.

HABEANT præterea non modo bonum conscientiæ testimonium, ne criminosi, vel aliquo delicto notati fuerint; verum etiam his animi virtutibus præditi sint; vt non immerito ad huius Ecclesiæ ministerium assumi possint.

CAPVT. III.

ITEM ea sint præditi scientia quæ ipsorum ordinibus, & ministerijs exercendis sit necessaria. Clerici igitur Chori, quos vocant, latinæ linguæ cognitionem præsertim si in minoribus tantum ordinibus sint constituti; & Christianæ Religionis rudimenta teneant, cantum præterea saltem planum, quem in omnibus huius Ec

clesiæ Ministris summè necessarium iudicamus, bene calleant, vna cum probabili spe, quod ad superiores gradus prouehi aliquando possint. Mansionarij autem præter hæc, sacramentorum etiam præsertim pœnitentiæ administrationem, non qualem cumque, sed quæ pro huius loci conditione sit valde conueniens, optime perspectam habeant. Canonici verò, aut saltem duæ primæ dignitates, vt reliquis Ecclesiæ Ministris præsto esse possint, maiori scientia, ornati esse debent. Quapropter sint etiam in aliqua studiorum vniuersitate magistri, & Doctores, aut in sacra theologia licentiati, vel in iure canonico promoti; atq; de his omnibus ætate, moribus, & scientia publicum, & authenticum ordinarij testimonium habeant.

CAPVT. IIII.

CVM igitur Dignitas aliqua, vel Canonicatus, vel Masionariatus, vel Clericatus vacauerit, ad aliorum nominationem, seu electionem hac ratione procedatur, conuocetur

capitulum à Gubernatore, vel Archipresbitero, aut ab antiquiore de Gubernatoris licentia; quam requisitus omnino prestare, & congregationi intereſſe debeat; ita, vt ſufficiat petitio ſine impetratione. In dicenda autem ſententia ordine, quo ſederint, vnuſquiſq; tacentibus aliis, loquatur, & ſub arbitraria pœna, abſtineant ab omni contentionum, & conuitiorum genere; ſed modeſtè, & benignè, vt ſacerdotes decet, loquantur; & ſub eadem pœna extra Cupitulum nullo modo loqui audeant de his, quæ in eo acta fuerint.

MODVS autem conuocandi erit ad ſonum campanæ, præuia Miſſa Spiritus Sancti cum orationibus Beatæ Virginis, & pro fratrum concordia, quæ celebrabitur in eius Capella, præſentibus omnibus; qua abſoluta Gubernator cum omnibus, aut maiori parte Capituli locum ingredietur, vbi dicant Hymnum, Veni Creator Spiritus, cum ſuis verſiculis, & orationibus; quæ in principio, & fine congregationum dici debent. Quibus peractis Guberna-

tor, vel primus de Capitulo habita exhortatiuncula proponat breuiter, quæ erunt agenda, & tandem ſecrete iaxta ſacros Canones vnuſquiſq; ſuffragium ſuum ferat, præter Gubernatorem qui duo habebit ſuffragia, & à maiori parte ſuffragiorum quàm ſit dimidia, nominatio, vel eletio fiet. Nominatio autem, & electio, vt purius, & ſincerius exerceatur, ſit quattuor de Capitulo, & totidem extra Capitulum; quorum vnum, qui vt ſupra requiſita ſuffragia habuerit, idoneum repertum ab examinationibus vt infra, confirmabimus. Hic enim modus conuocandi Capitulum, ac in eo procedendi, non ſolum in electione, quæ præcipue ſolet tractari, verum etiam in reliquis, quæ capitulari congregatione indigent, & quæ non ſine grauiſſima pœna inter ſe extra agitare poſſunt, perpetuo obſeruetur. Quicquid autem ſecus actum fuerit irritum penitus cenſeatur, atq; nullius momenti. Licebit autem Capitulo quæ legitime tractata, & decreta fuerint per proprium Cancellarium annotare, & regiſtrare; & ſi quando opus fuerit ad Gubernatorem, vel alios mittere lite-

ras nomine Capituli proprio ſigillo, quod in capſa penes ſyndicum retinenda, aſſeruari volumus ſub tribus clauibus, quarum vnam dignior de Capitulo; Secundam ipſemet Syndicus, Tertiam verò Secretarius retinebit, obſignatas, dummodo earumdem exempla ſemper aſſeruentur.

CAPVT V.

ELECTIONE autem facta neceſſe erit electum à nobis iuxta Trident. Concil. decreta examinari; idq́ fiet coram Gubernatore, vel eius Locumtenente cum altera ex Dignitatibus, & tribus Canonicis, Rectore item Collegij Societatis, aut eo impedito, Lectore cum altero eiuſdem Collegij Theologo per ipſum Gubernatorem, ſeu Locumtenentem, vice qua libet eligendis. Qui quidem omnes diligenti examine de ſufficienti doctrina, & neceſſaria, vt ſuperius diximus ſcientia, diſcrete, ac piè inquirant.

CAPVT VI.

ABSOLVTO autem examine Gubernator cum quattuor prædictis de Capitulo ad plura ſuffragia de ſufficienti eorum, qui examinati fuerint, doctrina syncerè propriam aggrauantes conſcientiam preuio iuramento iudicabunt.

CAPVT VII.

QVIBVS omnibus fideliter peractis publicum per huius Almæ Domus Cancellarium conficiatur inſtrumentum, quod vbi eius exemplum ad nos per Gubernatorem, ſeu Locumtenentem tranſmiſſum fuerit, diligenter vnà cum examine, & reliquis actis in Archiuio per Cancellarium conſeruabitur. Nec minori diligentia, & ſedulitate curabit; vt instrumenta omnia, contractus, & reliquæ ſcripturæ ad hanc Almam Domum, vel Capitulum pertinentes perpetuo custodiantur. Quod, vt facilius præſtetur, Archiuij cuſtos ſpectatæ, & in

tegræ fidei, qui pro tempore idem poterit esse, qui & Cancellarius, constituatur; Habeat præterea Inuentarium omnium scripturarum; vt perfunctus officio omnia integra successori restituat, & sub grauissima pœna caueat; ne Archetypa, seu originales scripturæ etiam data fide, & pignore quomodocumq; extrahantur sine Gubernatoris facultate in scriptis obtenta, omnesq; excommunicationi subijcimus, qui aliquas huius Domus scripturas retinere, aut occultare, & non reuelare præsumpserint.

CAPVT VIII.

CONFIRMATIONE, *sicut præfertur, habita, & Bullis obtentis beneficij possessio sollemniter, ac iuxta institutum Ecclesiæ capietur, præmissa tamen professione fidei iuxta Concil. Trident. & formulam fel. record. PII Quarti, quæ talis est videlicet.*

EGO. N. *Credo, & profiteor omnia, & singula, quæ continentur Symbolo fidei, quo Sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet.*

CREDO in vnum Deum Patrem omnipotentem, Factorem Cœli, & Terræ, visibilium omnium, & inuisibilium, Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum, & ex patre natum ante omnia secula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, Genitum non factum consubstantialem patri, per quem omnia facta sunt; Qui propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis; Et incarnatus est de Spiritu Sancto ex Maria Virgine; & homo factus est: Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, Passus, & sepultus est; & resurrexit tertia die secundum scripturas: Et ascendit in Cœlum, sedet ad dexteram patris; & iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum dominum, & viuificantem, qui ex patre filioq; procedit; qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur; qui locutus est per prophetas; & vnam sanctam catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum; & expecto re-

ſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſe culi. Amen.

APOSTOLICAS, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſq; eiuſdem Eccleſiæ, obſeruationes, & conſtitutiones firmiſsime admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam iuxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta Mater Eccleſia, cuius eſt iudicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum ſcripturarum admitto; nec eam vnq; , niſi iuxta vnanimem conſenſum Patrum, accipiam, & interpretabor.

PROFITEOR quoq; ſeptem eſſe vere, & proprie ſacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, atq; ad ſalutem humani generis (licet non omnia ſingulis) neceſſaria ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionem, Ordinem, & Matrimonium: Illaq; gratiam conferre: & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem, ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

RECEPTOS quoq;, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus, in ſupradictorum omni-

uim ſacramentorum ſollemni administratione re cipio, & admitto. Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in ſacroſancta Trident. Synod. definita, & declarata fuerunt, Amplector, & recipio.

PROFITEOR pariter in Miſſa offerri Deo, verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis: Atq; in ſanctiſſimo Eucharistiæ ſacramento eſſe verè, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem vnà cum anima, & diuinitate Domini Noſtri IESV CHRISTI; fieriq; conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem: quam conuerſionem catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat.

FATEOR etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atq; integrum Chriſtum, verumq; ſacramentum ſumi.

CONSTANTER teneo Purgatorium eſſe, animaſq; ibi detentas, fidelium ſuffragijs iuuari: ſimiliter, & Sanctos vnà cum CHRISTO regnantes venerandos, atq; inuocandos

esse, eosq; orationes Deo pro nobis offerr, atq; eorum reliquias esse venerandas.

FIRMITER, assero imagines Christi, atq; Deiparæ semper Virginis, nec non aliorum sanctorum habendas, & retinendas esse; atq; eis debitum honorem, ac venerationem impartiendam; Indulgentiarum etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse; illarumq; vsum Christiano populo maxime salutarem esse affirmo.

SANCTAM Catholicam, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum Matrem, & Magistram agnosco: Romanoq; Pontifici, Beati Petri Apostolorum principis successori, ac Iesu Christi Vicario veram obedientiam spondeo, ac iuro: Cetera item omnia à sacris Canonibus, & Oecumenicis Concil. ac præcipue à sacrosancta Trident. Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atq; profiteor: Simulq; contraria omnia, atq; hæreses quascumq; ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

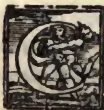
HANC veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo: Eandem integram, & immaculatam, vſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſſime Deo adiuuante, retinere, confiteri, atq; à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in meo munere ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari quantum in me erit, curaturum.

TERTIA PARS CONSTITVTIONVM.

De his, quæ ad diuinum cultum pertinent.

CAPVT I.

VM inter omnes vitæ huius exercitationes præstantißima ea sit, qua instar beatorum ſpirituum diuinas laudes canendo, & pſallendo perſoluimus: pro viribus enitendum omnibus erit; vt cœleſtis etiam patriæ facies quædam præſeferatur. Idcirco mandamus; vt Dignitates, Canonici, Manſionarij, Clericiq; omnes in diuino officio perſoluendo præter illam animi puritatem, religioſam attentionem, & ſynceram pietatem, qua interius coram omnipotenti Deo aſſiſtere debent, vehementer caueant, ne quid indecorum, impolitum, aut à diuinis laudibus alienum acta, vel ſigno efficiant. Propterea fugiant præproperam in pronunciando celerita-

tem, qua vel sillaba intercipi, vel verba cœsim, & non integrè proferri solent. Euitent etiam ne difformitate vocum, qua nihil est indecentius, extra aliorum tonos, & modulos, diuagentur; & quod absurdius est; ne rideant, ridendiuè aliis occasiones præbeant. Abstineantq; à mutuis colloquijs, alijsq; rebus tractandis, ne iure dici poßit: Populus hic labijs me honorat, cor autem eorum longè est à me: immo verò sic se totos interius, exteriusq; componant; vt præsentem Deum, eiusq; Virginem Matrem, & aßistentes angelos, intueri videantur.

CAPVT II.

QVONIAM vero in diuinarum rerum celebratione, illi maxime coram Deo, & hominibus proficiunt, qui benè affecti animi propensione, & non quasi vi coacti dignum Deo famulatum exhibent: hylarem enim Datorem diligit Deus; Præcipimus; vt qui statis horis diuinis non interfuerint; atq; in proprijs locis non resederint, iuxta sacrorum Canonum di-

ſpoſitionem, punctentur: & in portionibus vnumquemq; tangentibus pro punctorum numero, nulla penitus facta indulgentia plectantur; tunc autem diuinis aliquis interfuiſſe, & reſidentiam feciſſe à nobis declaratur; ſi ad Canonicas quidem horas, & matutinum, antequam poſtremus Hymni verſiculus expleatur; ad Veſperas autem, & Completorium ante primi pſalmi finem; Miſſæ verò demum quis intereſſe dicatur, ſi ante finem primi (Kyrie) aduenerit; alioquin tanquàm non reſidens habeatur. Idemq; cenſendum eſt de eo; qui nulla cogente cauſa, ante Salue Regina, vel ſimilem Antiphonam receſſerit, vel ex vno in alterum Chorum ſine præfecti licentia tranſierit.

CAPVT III.

VT autem diuinæ ſapientiæ, quæ habitare in conſilijs, & eruditis intereſſe cogitationibus à Salomone prædicatur, corda præparantur, præter illud pietatis, & reuerentiæ ſtudium, quo diuina impenſius ſunt proſequenda, diligen-

ter vnusquisq; apud se anteuertere debet, quæ publicè agere, vel recitare opportebit. Præuideant ergo Missas, Euangelia, Epistolas, Lectiones, & reliqua omnia præmature perlegant, ne imparati accedant: & inter legendum, canendumuè errores comittant. Assistant Gubernatori, vel alteri rem sacram facienti, vel diuina celebranti, qui iuxta tabulæ seriem descripti fuerint, alia verò quæ agenda sunt, ea, qua decet modestia, & grauitate tractent.

CAPVT IIII.

QVIA *ad progressum in virtutibus faciendum, & ad totius Ecclesiæ singulare subsidium nullum maius à Christo Domino in hac mortalitate gratiæ monumentum relictum est, quam sacrosanctæ Eucharistiæ, quæ à bona gratia nomen accepit, & sacramentum, & sacrificium; constanter præcipimus; vt, qui huius Ecclesiæ dignitate aliqua sunt insigniti, frequentissimè rem sacram faciant, salua cuiusq; ex ipsius Ecclesiæ instituto celebrandi obligatione.*

Qui autem ſacerdotes ſimplices ſunt, iuxta ſacri Trident. Concil. Decretum, Dominicis ſaltem, atq; alijs feſtis diebus omnino celebrare non deſiſtant. Diaconi verò, & Subdiaconi, prima ſaltem cuiusquè menſis Dominica communicent, niſi ſollemnitas aliqua ex infraſcriptis per menſem obtigerit. Ceteri autem omnes, tàm qui minoribus ordinibus ſunt initiati, quàm qui Clericalem induti habitum ex proprij officij munere incedunt, his præcipue diebus, vnà omnes Euchariſtiæ ſacramentum ſument. Natiuitatis Domini, Iouis ſancti, Pentecoſtes, Beatorum Apoſtolorum Petri, & Pauli, Omnium Sanctorum, Annunciationis, Aſſumptionis, & Natiuitatis Beatæ Mariæ ſemper Virginis. Miniſtri, & Laici quicumq;, quater, vt minimum quotannis communicent, videlicet in Paſchate, in Natiuitate Domini, ac ſollemnitatibus Aſſumptionis, & Natiuitatis Beatæ Virginis, vt puriori affectu Dei Genitrici ſuum famulatum exhibeant.

CAPVT V.

OBSERVENT Nihilominus omnes ordinem in tabula præſcriptum, vt, & ſi frequentius celebrare, ſtatis tamen diebus à re ſacra facienda nullo modo abſtinere debeant. Quamobrem ſtatuimus; vt omnes, qui intra huius Eccleſiæ Capitulum continentur, pro bene factoribus miſſas celebrent; nec Peregrinorum ſacerdotum, quamuis cateruatim hùc confluentium, eorumq; nomine celebrare cupientium ex cuſationem prætendere poſsint: cum ex ſacri Trident. Concil. decreto, miniſtri omnes in Eccleſia per ſe ipſos ſua munia obire debeant.

CAPVT VI.

SACRVM itaq; facturus ſacerdos nullis peregrinis ceremoniis vtatur; ſed iis dumtaxat, quæ ab Eccleſia ſunt comprobatæ, nihil addendo, vel immutando ex his, quæ in cuiuſq; diei præſcripto continentur. Vnde Miſſæ ordinarium bene calleat, & recta inter legendum pro-

nunciatione vtatur, vt ex interna eius, & externa compositione astantium, & intuentium animi ad Deum ipsum laudandum magis excitentur.

CAPVT VII.

SACERDOTVM verò ministri, qui totius populi vicem gerunt tanta debent reuerentia assistere, tantaq; modestia in suo officio deseruire; vt instar leuitæ Stephani Angelicum vultum præseferre videantur. Idcirco vtantur superpelliceis, modeste submittant oculos, non circunquaq; eos vertentes, & ab omni leuitate, quæ astantium oculos offendere posset, omnino abstineant.

CAPVT VIII.

CVM verò maledictus ille homo dicatur, qui facit opus Dei negligenter, satagant, omnes, qua possunt sedulitate; vt cum primum ad sacra, vel facienda, vel ministranda euoca-

ti fuerint, nulla interiecta morà separatos, & omnino expeditos exhibeant: nec sub prætextu cuiuscumq; negocij ab ini uncto sibi officio retardentur.

CAPVT IX.

EADEM *ratione summopere conuenit; vt paterna caritate, atq; animi lætitia cum grauitate mista peregrinos omnes excipiant ad pœnitentiæ sacramentum humiliter accedentes, atq; vt tanto officio liberius vacare poßint, studeant; vt sollemnibus saltem diebus ab omni alia cura vacui reperiantur; & in propria sede consistentes, velut angeli pacis, accedentes peccatores Christo Deo, ac Domino nostro reconcilient. Nemo autem sine speciali Gubernatoris, vel Locumtenentis facultate (licet quacumq; dignitate fulgeat) in alia pia opera commutare, aut cum his dispensare poßit, qui, vel huic Domui deseruire, vel quicquàm tribuere voto, aut quauis obligatione se obstrinxerunt.*

CAPVT X.

CVM verò, vt inquit Salomon, Amictus corporis, & risus dentium, & ingressus hominis enuncient de illo: præcipimus; vt omnes in dignitate constituti, Canonici, Mansionarij, & Clerici, illi super pelliceis, & almutijs, Clerici verò super pelliceis tantum tàm in diuinis celebrandis, quàm in confeßionibus audiendis, in Choroq́; existentibus semper vtantur; caueantq́; ne in Ecclesia, quæ domus orationis dicitur, deambulationes, confabulationes, aut alia, quæ ad rem non pertinent, intermisceant: immo verò diuinorum officiorum, Canonicis, & sacræ Lectionis tempore suo exemplo, ita alios præire debeant; vt rudes, & Peregrini ex ipsorum intuitu ad melioris vitæ frugem conuersi cum maxima ædificatione ad propria reuertantur.

QVARTA PARS CONSTITVTIONVM.

De vita, & honestate Clericorum.

CAPVT I.

VONIAM sine mutua caritate, quæ est vinculum perfectionis, nulla congregatio in suo robore diu persistit, aut in honesta disciplina se continere potest: Idcirco præcipimus; vt omnes cuiuscumq; sint gradus, vel ordinis, diligenter caueant ab his omnibus, quæ vel charitatem, minuere, vel proximis offensam dare possent; Atq;, vt ad specialia descendamus; detractionem, murmurationem, & susurrationem, vt execrandas pestes fugiant, & insectentur: nec aliquando patiantur; vt in hoc conuentu, tanquàm in fertili Domini agro inimicus homo superseminet zizania. Multoq; magis detestari debent conuenticula, coniurationes, & factiones, quibus vel inter seipsos conspirare, vel

in alterius inuidiam, & perniciem concurrere videantur. Et quod omnium est maxime detestandum, abstineant ab omni opprobriorum genere, ab iniurijs, à maledictis, à libellis famosis, & ab omni contentione, nemini dantes vllam offensionem, vt non vituperetur cuiusquàm ministerium, si quis autem, quod Deus auertat, semel, atq; iterum in aliquo istorum deliquerit, mulctetur pecuniaria pœna pro Gubernatoris arbitrio; si verò non resipuerit, nec emendationis spes subsit, ipsius Gubernatoris arbitrio ab officio suspendatur.

CAPVT II.

IVRAMENTA, quæ alijs sunt interdicta, sibi magis prohibita esse intelligant, præsertim verò blasphemias, ne illud Prophetæ dictum adimpleatur in eis; Sacerdotes Dei contaminant sancta, & reprobant legem. Delinquentes verò pœnas luent; prout in Bulla Pij V. quam in hoc seruari mandamus.

CAPVT III.

SI quis huius Almæ Domus bona furtim ſuſtulerit; vel eorum adminiſtrationem parum fideliter exercuerit, ſiue prodigaliter dilapidando, ſiue iniuſte detinendo; præter illas pœnas, quas iura deſcribunt, quibus vnumquemq; ſubiectum eſſe volumus, ipſo facto ſit infamis; & quacumq; dignitate Beneficio, & officio priuetur.

CAPVT IIII.

CVM ſacerdotibus illa verba potiſſimum dicantur: Mundamini, qui fertis vaſa Domini, ita honeſtati, & caſtitati deſeruire debent; vt nullam quidem infamiæ, vel turpitudinis notam contrahere poſſint. Quapropter ab omni mulierum præſertim ſuſpectarum conſuetudine, & familiaritate abſtineant; neq; patiantur ſanguine iunctas, etiam ſi mater, & ſoror fuerint, ſine ſpeciali Gubernatoris licentia ſuas habitationes ingredi: alias ſi ſemel in hoc deliquiſ

se comprobentur, pœnæ decem aureorum subiaceant: quod si iterum in id prolapsi fuerint pœna duplicetur: rursus verò delinquentes ab officio Gubernatoris arbitrio suspendantur.

CAPVT V.

ET *quoniam, qui male agit, odit lucem; præcipimus; vt si quis ex Clero noctù, sine causa, vel minusq; honesta, & rationabili vagari compertus fuerit, puniatur, pro Gubernatoris arbitrio. At si (quod peius est) canendo, vel musica instrumenta pulsando nocturno tempore ambulauerit, primo quidem soluet decem aureos, secundo verò beneficio, & loco priuabitur.*

CAPVT VI.

A LAVRETI *confinibus non longius duobus circiter milliaribus absq; Gubernatoris licentia abesse licebit, non autem pernoctare. At si quis extra Oppidum pernoctauerit,*

pro primo errato decem florenorum pœnæ subijciatur: pro secundo verò duplicetur pœna: pro tertio demum, beneficio, & officio priuetur.

CAPVT VII.

TAXILLORVM, seu Tesserrarum, alearum, seu pictarum pagellarum lusus, & alios quoscumq; à sacris canonibus improbatos, ita sibi prohibitos esse intelligant; vt ne spectatores quidem huiusmodi ludorum esse possint, alios verò lusus à iure permissos, vbi, & quando offensionis causa oriri posset, nulloq; modo vsurpent. Et quod de ludis dicimus, in choreis etiam laruis, & alijs leuitatibus indignis sacerdotij nomine, locum habere, volumus, vt pro Gubernatoris arbitrio errantes puniantur.

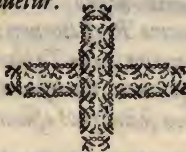
CAPVT VIII.

CAVPONAS, seu Tabernas ibi existentes in quibus comessationibus, & luxibus obscœni homines solent incumbere, omnino

ne adeant, honesta necessitate non cogente, multoue minus inibi comedant: alioquin arbitrio Gubernatoris seuerissime punientur.

CAPVT IX.

ET quia, vt ait Apostolus, Arma militiæ nostræ non carnalia sunt; in carne enim ambulantes non secundum carnem militamus: præcipimus; vt arma siue ad offendendum, siue ad defendendum parata, non obtenta à Gubernatore licentia, ex vrgenti tantummodo causa concedenda per Oppidum Lauretanum non deferant, Clerici præcipue in sacris constituti nullo pacto deferant, nisi per loca minus tuta iter haberent, inobedientes pro Gubernatoris sententia seuerissime plectantur; ea semper circumspectione adhibita; vt noctis causa pœna duplicetur, & aggrauetur.

CAPVT X.

VENATIONEM quoq; contra sacrorum canonum formam Clerici minime exerceant: ab illicitisq; artibus, & abiectis officijs, quibus vel sacerdotis dignitas deturparetur, vel certe à proprijs studijs, & exercitationibus Clerici deturbarentur penitus abstineant.

CAPVT XI.

IN Refectionis loco, qui Religiosorum more, refectorij, magisq; Tinelli nomen retinere debet: & ad quem omnes dato signo mane, & vesperi, accedere, & unà, comedere obligantur, nisi aliquibus propter ingrauescentem ætatem vesperi hyemali tempore dispensandum Gubernatori, seu Locumtenenti videretur; & ex indulgentia omnibus pro sua voluntate bis in hebdomada extra Refectorium comedere licebit. Meminerint iuxta Trident. Concil. Decretum, frugalitatis, modestiæ, & continentiæ, & ne tali loco se indignos efficiant. Caueant

ſummopere à querelis, & murmurationibus, quæ de epulis oriri poſſunt. Regnum enim Dei non eſt eſca, & potus, immo diligenter curent; vt cum ſilentio, dum corpus edendo reficitur, ſua etiam animo ſpiritualis refectio ex lectione, quæ tunc temporis habetur, tribuatur.

CAPVT XII.

PRÆTER ieiunia, quæ ex Eccleſiæ inſtituto omnibus ſunt indicta, quæque ab huius Eccleſiæ Clericis ſumma religione, & obſeruantia cuſtodiri debent, mandamus; vt Beatiſſimæ Dei Genitricis præcipue venerationis gratia ſingulis hebdomadis certa dies, in qua Annuntiationis anniuerſaria ſollemnitas contigerit, obſeruetur. Qua die ab eſu carnium, ouorum, caſei, & lactis omnino abſtineant; licet ieiunare non teneantur.

CAPVT XIII.

QVONIAM verò huius loci continui labores, atq; aèris, situsq; insalubritas, si ne aliquo vacationis tempore, homines diu viuere non permittent; indulgemus; vt cuique pro suo arbitratu liberum sit e duobus anni temporibus partem suam habere in qua ab omni labore feriatus esse poßit. Primum itaq; tempus vacationis erit, ab octaua Epiphaniæ, vsq; ad primam quadragesimæ Diem: Secundum verò ab octaua Corporis Christi, vsq; ad primam diem Septembris; & tunc temporis ex Gubernatoris licentia, quam liberè petentibus concedet, poterunt recedere. Aegrotis autem ex consilio Medici facilius hæc licentia concedatur: & quousq; conualuerint pro residentibus habeantur, dummodo fidem illius Medici à quo curati fuerint, authenticam, & iuramento firmatam secum referant.

CAPVT XIIII.

ET postquàm hæc Alma Domus omnia supellectilia in communem conuictum necessaria abundanter subministrat: præcipimus; ne ex rebus huiusmodi quisq; in priuatum vsum aliquid vsurpare possit, etiam si leuissimum sit, vt scutellæ stamneæ, Phialæ, mantilia, & cætera omnia similia, quæ si vltra biduum, sine Refectorij Præfecti facultate apud se retinuerit, veluti furti reus puniatur.

CAPVT XV.

ATQVE, vt facilius Clerici huius Ecclesiæ obsequio sint addicti, liberam illis ex potestate nobis concessa, prout in Breui, siue Bulla desuper emanata, facultatem facimus testandi, seu disponendi tàm inter viuos, quàm causa mortis de omnibus, & singulis bonis, quæ eis impertito huic Ecclesiæ famulatu acquisiuerunt; quin immo portionibus, seu mercedibus non adhuc ab ipsa Alma Domo exactis ius succeden-

di his, qui ab inteſtato ſuccederent, libere damus, quibus tamen deficientibus Eccleſia ipſa ſuccedat.

CAPVT XVI.

CVM ad internam morum honeſtatem declarandam externi habitus decor plurimum conferat: præcipimus; vt non modo in ſacris constituti, verum etiam minoribus ordinibus initiati, ſi Clericali priuilegio potiri volunt, deferant honeſtum habitum ſuo ordini congruentem: quod vt planius explicemus, mandamus; vt ſericas veſtes nullo modo deferant. Inferiores verò togæ, quæ ſubtanæ vulgò apellantur ab omnibus de Capitulo ad talos vſq; protenſæ deferantur. Alijs verò Celricis ob paupertatem licebit huiuſmodi veſtes ad genua tantis productas habere. Indulgemus tamen; vt pro itinere conficiendo breuibus veſtibus vtantur, modo à Clericali honeſtate non abhorreant, ſit autem veſtium color omnino niger Caligæ præterea Clericorum non ſint inflatæ, vel inciſæ, aut elegan-

tiori arte elaborata. Sint etiam calcei, & crepidæ ſimplices, non inciſæ, nec ſericeæ. Subuculas autem, vel camiſias habeant nulla in parte exteriori criſpatas, ſeu latucatas, aut aliquo ſtudio perpolitas. Pileos Clerici non gerant intra Eccleſiam, nec niſi neceſsitatis tempore, qui ſimplices eſſe debent, non acuti, ſiue turbinati, ſubireta ſint, & ipſa ſimplicia, & honeſta, & dum Miſſæ ſacrificium celebratur, ſemper deponantur. Clerici anulos non deferant, niſi id dignitas poſtulet. Atque, ſi contra huiuſmodi veſtitus decorum aliquis deliquerit, præter rerum in quibus peccauerit ammiſsionem, Gubernatoris iudicio pro modo culpæ puniatur.

CAPVT XVII.

OMNES præterea ſacris ordinibus initiati, iuxta ſui ordinis gradum, tonſuram conſpicuam, vel Clericalem capitis coronam continue gerant. Sacerdotes verò barbam non nutriant: ſed à ſuperiori labro ita detonſam, & in alijs ſuis partibus aptatam ſemper habeant, vt

ſumentibus Chriſti corpus, & ſanguinem, ſanctiſſimum nullàtenus ſit impedimento.

CAPVT XVIII.

QVONIAM verò teſte Salomone, audiens ſapiens ſapientior erit, & intelligens gubernacula poſsidebit: volumus; vt lectionibus publicis theologicis, quæ in Eccleſia leguntur, omnes intereſſe debeant, eumq; fructum percipere laborent, quem in examinatione Gubernator deinde animaduertet. Confeſſarij verò qui ad omnium confeſsionis excipiendas ſunt expoſiti, moralium quæſtionum rationem, & conſcientiæ difficultatum ſolutionem perſpectam habere debent; pro ſua virili nitantur; vt quotidiè in hac cognitione proficiant; ne fòrte id ipſum negligentes, & alijs, & ſibi ſint detrimento.

CAPVT XIX.

MAXIMÆ expedit, immo neceſſe; vt Miniſtri huius, ad quod velut ad to-

tuis orbis asylum ex omni terrarum plaga pro suæ salutis tutela, homines confugiunt: sint viri non solum ab omni criminis specie, & suspicione liberi, verum etiam prudentes, docti, & pij; vt prudentia cautelam, doctrina medelam, pietate verò salutem tam vario, rudi, & infirmo hominum generi pro viribus subministrent. Quapropter offensiones Peregrinis exhibitas Gubernator seuerißime, & pro delicti grauitate puniat, & ad abolendam omnem flagitij formam, vnde alijs iusta offensionis causa oriri posset, præmia etiam delatoribus persoluentur.

CAPVT XX.

DENIQVE præter ea, quæ hactenus dicta sunt, volumus; vt quæcumq; generatim ex sacris Canonibus, generalibus Concilijs, vel Apostolicis ordinationibus, ad Clericorum vitam, & honestatem pertinentia, sancita sunt, speciatim à nostris Clericis obseruari sub pœnis in eisdem contentis; quas sacri Trid. Conc. auctoritate instauramus. Meminerintq; Cleri-

ci omnes nihil esse, quod magis alios ad pietatem, & Dei cultum instruat, quam eorum vitam, & exemplum, qui se diuino ministerio mãciparunt. Et propterea ita mores suos, & vitam componere studeant; vt eorum actiones cunctis venerationem afferre poßint; & precipue Peregrinis, qui bene ædificati ex hoc loco recedentes, bonum ipsorum odorem vbiq; diffundant.

HARVM omnium constitutionum lectio in Refectorio tertio quoq; Mense habeatur; ne per humanæ fragilitatis conditionem, vel è memoria excidant, vel minus prompte (cum opus fuerit) in praxim exeant: atq;, vt Constitutiones magis vnicuiq; familiares reddantur, singuli studeant earum exemplar apud se retinere; vt eas opere exequi, & factis adimplere poßint; ad Dei Opt. Max. laudem, ac Beatißimæ eius Virginis Matris gloriam sempiternam. Amen.

IV[s]. CARD. VRBIN[lis]. GVB[s]. PERP[tor us].

Datũ Laureti, die 22. Nouembris. 1575.

Camillus Perutius sec.

INDEX EORVM QVÆ IN hoc libro continentur.

Illustriss. ac Reuerendiss. Cardinalis Almæ Domus Lauretanæ Protectoris, ad omnes huius Ecclesiæ Ministros, Epistola:

CONSTITVTIONVM PRIMÆ partis capita:

DE MINISTRIS ALMÆ domus.

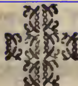

DE Locumtenente, seu Gubernatore Almæ domus. cap 1.
De Capitulo in vniuerso, & ex quibus constet. cap. 2.
De Capellæ Custodibus. cap. 3.
De Sacristis, seu Æditüis. cap. 4.
De quatuor ministris Sacristiæ. cap. 5.
De punctatoribus. cap. 6.
De Ceremoniarum Magistro. cap. 7.
De Chori Magistro. cap. 8.
De Musicæ Magistro. cap. 9.
De Organorum, & vocum sono. cap. 10,
De dignitatũ, & Canonicorũ famulis. cap. 11.
De Almæ Domus Ministris. cap. 12.

CONSTITVTIONVM SECVNDÆ partis capita:

DE ADMISSIONE, ET electione eorum, qui in huius Almæ Domus obsequium assumuntur.

E Singulorum huic Ecclesiæ inseruientium ætate. cap. 1.
De eorundem fama. cap. 2.
De eorundem scientia. cap 3.
De modo conuocandi Capitulum, & in eo sententiam dicendi in electionibus. cap 4.
De eligendorum examine. cap. 5.
De approbando examinato ad plura suffragia. cap. 6.
De instrumento publico conficiendo pro his, qui in Capitulum assumuntur. cap. 7.
De fidei professione profitenda. cap. 8.

CONSTITVTIONVM TERtiæ partis Capita.

DE HIS QVÆ AD DIVINVM Cultum pertinent.

E Diuino officio in Choro recitando. cap. 1.
De ijs punctandis, qui diuino officio, & Missæ non intersunt. cap. 2.
De præparatione ad diuina officia exequenda. cap. 3.
De tempore quo Almæ Domus Ministri sacramenta sumere tenentur. cap. 4.
Vt quisq; suo stato tempore celebret. cap. 5.
De proprijs Ecclesiæ ceremonijs vtẽdo. cap. 6.
De modestia in officio singulorum seruanda. cap. 7.
De præparatione ad sacra obsequia obeunda. cap. 8.
De Confeßionibus audiendis, & de non commutaandis, seu dispensandis votis huic Ecclesiæ factis. cap. 9.
De superpellicijs, & almutijs vtendo. cap. 10.

CONSTITVTIONVM QVARTÆ partis Capita.

DE VITA ET HONESTATE Clericorum.

E charitate adinuicem seruanda. Cap. 1.
De iuramentis, & blasphemijs euitandis. cap. 2.
De non furtim surripiendo, seu dilapidando, aut iniustè retinendo huius Almæ Domus bona. cap. 3.
De castitate tuenda, & fœminarum consuetudine fugienda. cap. 4.
Ne quis ex Clero noctù diuagetur. cap. 5.
Ne quis à Lauretanis confinibus ad duo miliaria, sine facultate abscedat. cap. 6.
Ne prohibitis ludis vtantur, nec iisdem aßistent. cap. 7.
Ne, nisi vrgente neceßitate, Cauponas, seu Tabernas adeant. cap. 8.
De non gestandis armis. cap. 9.
De venationibus prohibitis euitandis. cap. 10.
Vt vnà in Refectorio, seu Tinello cibum sumant. cap. 11.